

Svar på fråga 2023/24:695 av Angelica Lundberg (SD)
Psykisk misshandel

Angelica Lundberg har frågat mig när jag avser att gå fram med en lagrådsremiss och en proposition för att göra psykisk misshandel till en egen brottsrubricering.

Att förebygga och bekämpa våld och kränkningar i nära relationer är högt prioriterade frågor för regeringen. Alldeles oavsett i vilken form sådant våld förekommer, utgör det ett allvarligt samhällsproblem som aldrig kan accepteras. Det är en fråga om att alla människor i vårt land har samma rätt att vara fria och trygga.

Regeringen har förstärkt arbetet mot mäns våld mot kvinnor, annat våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck på bred front.

En välfungerande kontaktförbudslagstiftning utgör en viktig del för att ge skydd åt de som är utsatta. I februari överlämnades betänkandet En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett

utökat skydd för utsatta personer (SOU 2024:13) till regeringen. Utredningen föreslår bl.a. att otillbörlig övervakning i form av exempelvis GPS-sändare eller appar, som utgör en form av psykiskt våld, ska kunna ligga till grund för ett kontaktförbud. Det föreslås även att fler omständigheter – som exempelvis trakasserier – ska beaktas vid riskbedömningen, även om agerandet inte når upp till gränsen för vad som är straffbart. Regeringen avser inom kort att skicka utredningens förslag på remiss.

Regeringen genomför dessutom en historisk omläggning av kriminalpolitiken, där fokus flyttas från gärningsmannen till brottsoffret. I somras fick en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av straffskalorna och reformera påföljdssystemet, för att de på ett bättre sätt än i dag ska återspegla brottens allvar (dir. 2023:115 och dir. 2023:181). Regeringen har också gett en utredare i uppdrag att överväga ändringar inom ramen för påföljdssystemet i fråga om exempelvis villkorlig frigivning, prøvotid och permissioner, som innebär utökade eller nya möjligheter att besluta var en dömd person ska vistas eller inte får vistas (dir. 2022:95 och dir. 2023:74). Detta bedöms bl.a. kunna ge ett ökat skydd för den som utsätts för våld i en nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck.

I november 2023 överlämnades betänkandet Ett starkare straffrättsligt skydd – mot sexuella kränkningar, bedrägerier i vissa fall och brott med hatmotiv avseende kön (SOU 2023:80)

till regeringen. I betänkandet föreslås bl.a. att kön läggs till som en ny grund i den bestämmelse som gäller straffskärpning vid brott som begås med hatbrottsmotiv. Betänkandet är nu ute på remiss.

Att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är också högt prioriterat inom jämställdhetspolitiken. Under 2024 satsar regeringen, genom jämställdhetspolitiken, drygt 600 miljoner kronor inom området. Regeringen har också tillsatt en utredning som ska stärka styrningen på området (dir. 2023:117) och det pågår även ett arbete med att ta fram ett nytt åtgärdsprogram, som ska gälla 2024–2026, för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Som Angelica Lundberg framhåller, har det i promemorian Straffansvar för psykiskt våld (Ds 2022:18) dessutom föreslagits en särskild brottstyp som tar sikte på just psykiskt våld.

Promemorian har remitterats och flera remissinstanser har synpunkter på lagförslagets förenlighet med legalitetsprincipens krav på tydlighet och förutsebarhet. Det är därför av vikt att förslaget analyseras noga. Jag vill inte föregripa resultatet av den processen annat än genom att på nytt framhålla att den grundläggande frågan om kvinnor och mäns lika rätt till trygghet och frihet från såväl fysiskt som psykiskt våld är oerhört angelägen.

Stockholm den 13 mars 2024

Gunnar Strömmer